

### 53. møde.

Tirsdag den 25. januar kl. 10.

**Formanden:** Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede boligminister, for at han kan fremsætte en tidligere anmeldt redegørelse.

**Boligministeren (Kaj Andresen):** Det bygge- og boligpolitiske forlig, som jeg i dag skal give en redegørelse for her i tinget, drejer sig om nogle af de vanskeligste og mest vedholdende problemer, vi har at gøre med, og det er derfor værdifuldt, at der har kunnet sluttes en omfattende forligsaftale, ikke alene om enkelte dele af problemerne, men om væsentlige skridt til løsning af problemerne i deres helhed.

Selvfølgelig finder jeg ikke, at forliget betegner det ideelle, og det gør de andre deltagere ud fra deres forudsætninger vel heller ikke. Men det ligger jo i sagens natur, at hver især har måttet resignere; sådan er samarbejdets vilkår. Noget helt igennem positivt ser jeg derimod i den vilje til at få tingene bragt i det rette leje, som forliget betegner. Vi kan nå til resultater, selv når der forudsættes bred politisk enighed.

Forliget har et udgangspunkt, der både har lettet forhandlingerne og har gjort dem svære. De store modsætninger og skævheder på boligmarkedet har medvirket til at tvinge en løsning frem, men samtidig er problemerne så sammensatte og indgribende, at der er ulemper og betænkeligheder forbundet med alle de løsninger, som ligger for.

Hvorom altig er: forliget vil føre os videre fremad i bygge- og boligpolitikken, og problemerne er nu ikke i første række, hvad der skal ske, men hvordan det skal ske, og det vil sige det mere teknisk lovgivningsmæssige.

Lad mig begynde med et tilbageblik.

Der er bygget meget i Danmark i de senere år, og det har der været al mulig baggrund for. Vi har haft en bolighunger at stille, og vi har haft befolkningstilvækst og indvandring i byerne, og velstandsstigningen har gjort sig gældende i hele vort økonomi-

ske liv, både i og uden for boligområdet. Desværre har de store investeringer krævet mere, end opsparingen har kunnet klare, og resultatet heraf, den høje rente, har ramt nybyggeriet hårdt i de sidste år med deraf følgende lejestigninger. Dette er boligmarkedets ene hovedproblem, og det fører lige over i et andet hovedproblem, den manglende huslejetilpasning. Nybyggeriets leje er i sig selv høj nok, men den har haft en ekstra dårlig baggrund at blive bedømt på, når lejen i hele den ældre boligmasse kunstigt er holdt under det, der svarer til brugsværdien.

Hertil kommer lejesvælgets andre ulemper. Det virker uretfærdigt på boligmarkedet bl. a. derved, at de unge henvises til det dyreste byggeri, det hindrer bevægelighed i boligmassen og fremkomsten af en boligreserve, og det har uheldige virkninger på opsparingen og dermed atter på renteniveauet og nybyggeriet.

Over for disse åbenbart uheldige virkninger af huslejereguleringen står de meget vægtige hensyn til de store befolkningsgrupper, som har vænnet sig til den huslejustrulerede leje og indrettet deres forhold efter den. Det er jo i virkeligheden vanskeligheden ved at forene disse hensyn med foranstaltninger til afbødning af reguleringens ulemper, som har forhindret en løsning på boligproblemerne.

Dette var situationen forud for det politiske forlig, der i marts 1965 blev sluttet om ændringer i lejeloven, og som resulterede i visse lejeforhøjelser. De fire politiske partier aftalte dengang at gå i gang med en gradvis normalisering af boligmarkedet, og der blev nedsat et boligpolitisk folketingsudvalg, der skulle komme med forslag om en sådan normalisering. Udvalget fik skitseret nogle meget omfattende problemkomplekser at tage fat på og gik i gang med arbejdet.

Samtidig blev der i konsekvens af martsforliget taget fat på lovgivningen. I juni 1965 ændredes lov om boligbyggeri, således at statsstøtten til socialt byggeri blev udvidet til 12.000 lejligheder årlig, og perioderne for den meget ønskelige langtidslægning af byggeriet udvidedes fra 3 til 5 år. Der gennemførtes også visse forbedringer i reglerne om huslejetilskud til invalider og i reglerne om mindrebemid-